

[Hans Hedtoft.]

virrede Personer til politiske Spekulanter, som kunde befrygtes at ville operere under urolige Forhold. Det var alle disse Ting, der efter vor Mening gjorde det ønskeligt at faa den samlede Løsning. Den blev ikke søgt. Vi har nu overstaaet den Række beklagelige og ulovlige Tildragelser, som blev fremprovokeret fra forskellig Side, Ulovligheder og Tildragelser, som jeg og mit Parti og den danske Arbejderbevægelses Ledelse paa ethvert Punkt tager Afstand fra.

Med Hensyn til den Situation, der foreligger i Dag, er det jo saaledes, som den højtærede Statsminister har oplyst, at Arbejdsgiverne har forkastet det af Forligsmanden stillede Mæglingsforslag, Arbejdsmændene har med et meget lille Flertal vedtaget, og først efter, at Stemmetailene er suppleret op ved kompetente Forsamlinger, er det blevet et antageligt Flertal; tæller man alle Arbejderstemmerne sammen, foreligger der vistnok et Minus. Det er dette Mæglingsforslag, der hos de to Parter har faaet denne Behandling, Regeringen nu foreslaar Rigsdagen at ophøje til Lov. Den højtærede Statsminister forklarede i sin Fremsættelsestale, at han principielt ønskede tvungen Voldgift, men naar han paa Regeringens Vegne fremsatte det foreliggende Forslag, havde det to Grunde. Den ene Grund, Statsministeren nævnte, var den, at skulde man have nedsat en Voldgift, et sagkyndigt Udvalg, vilde der gaa lang Tid med Undersøgelsen, og de ødelæggende Virkninger af Konflikten vilde derved blive videregaaende. Det andet, Statsministeren betonedede her fra Talerstolen, var, at man havde villet vise et Hensyn til Arbejderne, som han havde forstaaet foretrak en Ophøjelse af det stillede Forligsmandsforslag til Lov fremfor tvungen Voldgift. Jeg tror aabent jeg maa sige, at i det sidste har den højtærede Statsminister Ret. Som Situationen ligger, vil det inden for Arbejderkredse blive betragtet som rimeligere at ophøje det efter endeløse Mæglingsforhandlinger tilvejebragte Forslag til Lov fremfor at nedsætte en tvungen Voldgift, som Arbejderne vilde have vendt sig imod og sikkert vendt sig voldsomt imod.

Det er jo ikke saaledes, at dette principielle Standpunkt mod tvungen Voldgift er et Standpunkt, som de danske Arbejdere, De samvirkende Fagforbund, er ene om. Mig bekendt er der i de officielle Udtalelser, der foreligger, sidst fra Arbejdskommissionen — jeg kan ikke huske, om det er fra 1937 eller fra 1938, der foreligger en Fællesudtalelse, vistnok den sidste officielle fra de

to Hovedorganisationer — udtalt, at baade Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund principielt er imod den tvungne Voldgift.

Jeg nævner disse Ting og de Argumenter, som den højtærede Statsminister har anført, ogsaa for at fremhæve en anden Ting, som bør nævnes for at fuldstændiggøre Billedet. Jeg tror nemlig ogsaa, det har spillet en Rolle for Regeringen og den højtærede Statsminister, at det vistnok har været en politisk Nødvendighed at komme netop med det Forslag, Regeringen nu har fremsat. Jeg læste før den endelige Offentliggørelse af Afstemningsresultatet en Avisnotits om, at Det konservative Folkeparti havde drøftet Situationen og altsaa forinden dens Afklaring offentligt havde meddelt, at man vilde gaa ind for, at denne Konflikt blev løst ikke ved tvungen Voldgift, men ved Ophøjelse af Mæglingsforslaget til Lov. Jeg synes, at denne Enkelthed skal med i det Billede, Statsministeren gav.

Ved Forelæggelsen fremsatte den højtærede Statsminister et Par mere principielle Betragtninger, baade om det uheldige i, at Forligsinstitutionen ved den Udvikling, vi er inde i, efterhaanden gøres til noget i Retning af en ukontrolabel økonomisk Faktor — hvis man altsaa fortsat følger den Fremgangsmaade, at forkastede Forligsforslag uden videre accepteres af Lovgivningsmagten — og ligeledes nogle principielle Betragtninger i bred Almindelighed om, jeg havde nær sagt, Statssocialismen eller den moderne socialt betonedede Liberalisme, som jeg forstod, de skulde være et Udtryk for. Disse Betragtninger fra den højtærede Statsministers Side foranlediger mig til at gøre et Par Bemærkninger. Jeg vilde gerne personlig sige, at efter min bedste Overbevisning er det helt klart — denne principielle Betragtning deler jeg med Statsministeren —, at hverken Arbejdsgivere eller Arbejdere eller nogen anden Samfundsgruppe i et statsligt økonomisk dirigeret Samfund, som vi jo lever i, kan bevare deres fulde Frihed. Det er en planøkonomisk Betragtning, som det kun kan gøre Indtryk paa en at høre fremsat af den højtærede Statsminister, vel at mærke hvis det betyder, at alle de rimelige Konsekvenser, en saadan Betragtningssmaade maa føre med sig, hvis dette Standpunkt skal være logisk, bliver draget. Jeg er altsaa enig, helt enig, i det Synspunkt, at man med en bunden og tvangsdirigeret Statsøkonomi, som vi har i Dag, ikke fra Statens Side kan tillade de enkelte Grupper at tjene og udnytte en eventuel privilegeret Stilling paa andre Samfundsklassers Bekostning.